

Nytt fra

ØSTMARKA

Medlemsblad for Østmarkas Venner 38. årgang Nr. 4/2004



SLÅ RING
OM
ØSTMARKA

**Minner fra Mariholtet
Vinterstemning i lysløypa
Rasering i Østmarka**

Økende press mot Marka!

Av Steinar Saghaug

TIL DE SOM TROR at kampen for å sikre Marka er vunnet en gang for alle må jeg rope et kraftig varsko! På tross av uttalelser og erklæringer om å sikre Marka er det et økende press for å utnytte disse friluftsområdene til andre formål. Det dreier seg om boligbygging, hyttebygging, store idrettsanlegg som golf, skytebaner og annen anleggsbasert virksomhet. Vi har nylig sett hvordan den gamle Nordmarksplassen Bonna gård sto i fare for å bli omgjort til konferansesenter. Hvilken Nordmarks- eller Østmarkaplass blir den neste som kommersielle interesser kaster sine øyne på?

Etter sterk motstand fra Østmarkas Venner og andre friluftsansisasjoner vedtok formannskapet i Oslo å henlegge alle planer om skytebaneanlegg i Østmarka. Saken var oppe igjen på 80- og 90-tallet, men alle høringsinstanser gikk bestemt imot. Oslo kommune ved Etat for idrett og bad er nå ute for å lokalisere ny skytebane i de sør-vestlige delene av Oslo. Godlia, et gammelt kulturlandskap og skogområde inne i Østmarka, vurderes nå igjen som

skyttebaneområde. Det er nesten ikke til å tro! Et annet skytebanealternativ som vurderes er Grønmo i forbindelse med avviklingen av fyllplassen (når det måtte skje?). Grønmo ligger innenfor markagrensa, og plasseringen av skytebanen vil bli tett inn til utfartsparkeringsplassen, i sterk konflikt med friluftsjnteressene.

Skytebane i Østmarka kan ikke aksepteres. Både Godlia og Grønmo er viktige innfallsporter for friluftsjnteressene. I tillegg til ny anleggsvirksomhet vil skytestøyen bryte fullstendig med det de aller fleste søker i Marka – nemlig stillhet og ro.

Østmarkas Venner vil gjøre alt vi kan for å hindre at politikerne i Oslo fatter feil vedtak!

Kan vi stole på politikerne? Det snart førti år gamle vedtaket om midlertidig regulering av Grønmo i Østmarka til fyllplass forutsatte drift til 1996. Men ikke noe synes å være mer varig enn et midlertidig vedtak. I 2000 gjorde bystyret et vedtak som ga håp om at driften på Grønmo skulle legges ned, og at arealene skulle tilbakeføres til mest mulig naturlig tilstand innen

Nytt fra Østmarka

Medlemsblad for Østmarkas Venner
Postboks 129, Tveita, 0617 Oslo
Ansvarlig redaktør: Steinar Saghaug
Redaksjonskomité: **Helga Gunnarsdóttir**,
Øyvind Pettersen og Johan Ellingsen
E-post: he-gunna@online.no

Forsidebilde: Nanna (7 år) og Rasmus likte ikke det de så
Foto: Helga Gunnarsdóttir
Grafisk design, repro og trykking: GAN Grafisk AS
Opplag: 3 000
Frist for stoff til neste nr. er 15. januar 2005

2007. Bystyret gjorde i høst et nytt vedtak hvor avviklingen er skutt ut til 2012 fordi «det tar lengre tid å fylle igjen hullet». Etter dette er det grunn til å stille spørsmål ved viljen til å følge opp konkrete politiske løfter, og også ved regneferdigheten til flere. Spør ikke meg når Grønmo blir nedlagt? Spør ikke meg!

Jeg skal ikke rippe opp i alle problemene i forbindelse med byggingen av anlegget til Krokhol golfbane i Østmarka. Uansett hva en måtte mene om golf er anlegget det største tekniske inngrepet i Østmarka siden markagrensa ble endelig fastlagt. Nå må vi finne oss i at anlegget ligger der, og samarbeide om løsningen av eventuelle konflikter dette medfører. På en felles befarig av anlegget i sommer ba jeg Krokhol Golfklubb slutte å leie ut «golfbiler» til friske, unge golfspillere som kjører mellom banene. En «liten» sak, men til irritasjon for vanlige markabrukere.

Den store utfordringen når det gjelder golfbaner rundt Marka er at det ikke synes å være noen grense for hvor mange

som nå forsøkes etablert. Anleggene ligger i kø fra utbyggere i alle markakommunene, uten at noen myndighet foretar en samlet vurdering av behovet for hele hovedstadsregionen. Det må være i samfunnets interesse hvordan vi bruker og forvalter så store arealressurser, og etter mitt skjønn også i samfunnets interesse å unngå overetablering og et konkurranses av anlegg dagen dagen det ikke er like in å spille golf!

Det er ikke bare vår mark som får føle et sterkere press. Presset på alle bynære marker i landet er økende. Disse arealene er landets viktigste friluftsområder, og gir store befolkningsgrupper muligheter til daglig friluftsliv og naturopplevelser, idrett og mosjon.

Friluftstorganisasjonene – herunder Østmarkas Venner – har lenge ment at større sammenhengende natur- og friluftsområder omkring byer og tettsteder bør sikres gjennom en egen lov – Lov om bærekraftig bruk og vern av bynære marker. Det økende presset mot Marka aktualiserer dette nå!

Varsel om årsmøte i Østmarkas Venner

I henhold til foreningens vedtekter skal det avholdes årsmøte hvert år innen utgangen av mars måned. Styret i Østmarkas Venner varsler herved medlemmene om at årsmøtet avholdes tirsdag 15. mars 2005 kl. 19.00 på Skullerudstua.

Forslag som ønskes behandlet på årsmøtet må være sendt styret innen 15. januar 2005.

Lise Henriksen viser lysbilder og forteller om Flyktningruta

Styret i Østmarkas Venner 2004-2005

Leder: Steinar@Saghaug.no 91 37 22 42

Nestleder: Johan Ellingsen 64 92 80 52

Styremedlemmer:

Ida Elisabeth Hvoslef 22 28 54 63

Helga Gunnarsdóttir 95 99 23 49

Varamedlemmer: Finn Jensen 22 27 01 39

Øyvind Pettersen 22 28 44 78

Jan Olav Nybo 22 27 28 57

Randi Hauger 41 69 47 22

Arild Rambøl 63 83 06 56



Rasering av turveien til Bjønnåsen

Av Helga Gunnarsdóttir



Synderen hadde søkt tilflukt mellom noen trær ...

STYRET I ØV hadde i lang tid planlagt en tur til Rælingen kommunes tusenårssted. Søndag 10. oktober skulle de av oss som ikke hadde vært på Bjønnåsen bli guidet til topps av Arild Rambøl. Været var nydelig, men det hadde regnet kraftig et par uker i forveien. Allerede etter noen minutters gange ante vi at noe ikke var som det skulle. På grusveien så det ut til å ha vært svært stor vannføring, og restene var som miniatyr av islandske breelver! En km lenger oppe forsto vi årsaken – turveien var fullstendig rasert over en strekning på et par km. Som forsidebildet viser var veien et uframkommelig gjørmehav – årsaken var en stor skogsmaskin som stod parkert ved siden av turveien.

Vi måtte snu, og Arild fant en annen rute, så vi kom til topps og kunne nyte utsikten, tusenårsvarden og ikke minst den fine utsiktsskiva til Bjønnåsens Venner. Vi

kom i snakk med flere turgåere underveis og på toppen, og samtlige var rystet over det som hadde skjedd. Er dette virkelig mulig i 2004, og det på veien opp til Rælingens tusenårssted?

Vel hjemme igjen satte styret i gang med å finne ut hva som hadde skjedd. De ansvarlige viste seg å være Losby bruk som ved hjelp av en innleid entreprenør hadde tatt ut tømmer i området uten tanke på «vær og vind». Samme uka ble saken omtalt over to sider i Romerikes Blad samtidig som ansvarlige myndigheter ble kontaktet, og flere befaringer er avholdt. Rælingen kommune tok også tak i saken.

Losby bruk har lagt seg flat og i brev til ØV datert 28.10 lover de å istandsette turveien så godt det lar seg gjøre nå, for siden å vurdere en finoppretting til våren hvis nødvendig. De forklarer fadesen med at de ville spare skiløypene og derfor valgte drift på barmark. Vi på vår side må ha lov å spørre om Losby bruk ikke instruerer sine entreprenører i hvordan de skal opptre og arbeide i Marka generelt og i nærheten av meget viktige ferdselsårer spesielt. Det bør også høre med til elementær kunnskap at kraftig regnvær over lengre tid ikke akkurat legger et godt grunnlag for barmarksdrift med tunge skogsmaskiner. Atter en gang viser det seg å være lettere å be om tilgivelse enn tillatelse. Denne typen virksomhet reguleres av et lovverk. Det kan virke som den lovgivningen ikke er god nok, og kanskje viser denne saken at Marka vår trenger en enda bedre lovmessig beskyttelse.

Møt vår nye sekretær Cathrin Welle

Av Ida Elisabeth Hvoslef

Østmarkas Venner har ansatt sekretær i 1/12-dels stilling. Hun heter Cathrin Welle og er en ung og dyktig jurist, født i Sykkylven på Sunnmøre i 1975. Hun kom til sitt første styremøte 6. oktober, og har allerede rukket å lage meget informative og overbevisende sakslister, referater med mer.

Hun er en idrettsjente – er vant til toppurer i Sunnmørsalpene og turer fra hytte til hytte i Tafjordfjella. Ellers har det vært satsing på håndball og alpint. Nå er det noen år siden, men stadig driver hun med telemarkskjøring. Et uhell på sykkel i sommer og at sykkelens nylig er stjålet fra bakgården der hun bor, har satt en effektiv stopper for den slags aktivitet. «Det er visst meningen at jeg må ta det litt med ro nå», sier hun.

Vel vant til høye fjell og tinder, spør vi litt forsiktig om hvordan det er å bo på Østlandet.

Jo, hun må medgi at ingenting kan måle seg med å sitte på et eller annet fjell og se ut over bygdene og fjordene. Men når man først bor i Oslo er Marka et veldig godt alternativ – understreker hun.

Hun dro til Bergen rett etter videregående for enten å studere økonomi ved Handelshøgskolen eller juss ved Universitetet. Hun tenkte at det uansett var greit å ha litt juss hvis hun skulle begynne ved Handelshøgskolen. Men jussen fenget mest, og juridikum ble fullført i år 2000. Den første jobben etter endt utdanning var i Sarpsborg kommune. Her arbeidet hun med fast eiendom, bl.a. med ansvar for alle

kontrakter vedrørende inn-/utleie og salg av kommunens grunneiendommer/bygninger. Der var hun i 1,5 år. Så ble det ledig jobb hos Fylkesmannen i Østfold, Landbruksavdelingen. Ansvarsområdet hennes her var i hovedsak knyttet til odels-, jord- og konsesjonslovgivningen.

På Landbruksavdelingen har også vårt styremedlem, Helga Gunnarsdóttir, kontor plass. En dag kom Helga og spurte om hun kunne tenke seg å søke sekretærjobben i ØV. Samtidig fikk hun tilbud om jobb i det som nå heter Landbruks- og matdepartementet. Så nå bor og jobber Cathrin i Oslo. De fleste vennene bor her, så det passer best. Hun forteller at hun og vennene bruker marka så ofte det lar seg gjøre.

- ØV: *Vi er vel i en ny oppblomstring for turgåere.*

- C: Ja, nye generasjoner trenger å oppdage naturen. På Sunnmøre har vi fremdeles en god tradisjon for å gå i fjellet eller skogen.



- ØV: Det er det vi ønsker å spre til de nye generasjonene i byen.

- C: Ja, dette er kjempeartig å være med på. Styret er en sammensatt og kunnskapsrik gjeng på ulike felt og arbeidet fremover virker spennende. Målet er å gjøre en god jobb.

- ØV: Det du hittil har skrevet av møte-materiale har vært svært ryddig og informativt.

- C: Det er jeg glad for å høre, og jeg trives med å samarbeide med styret, og gleder meg til fortsettelsen.

- ØV: Det gjør vi og ...

Historien *om historien* fra Mariholtet



Inger og Olaug på Sarabråten 7. juni 2004 Foto: Steinar Saghaug

FOR OMTRENT ET ÅR SIDEN ble jeg kontaktet av Inger Bjurgård, som i lang tid har vært et av våre trofaste medlemmer. Hun fortalte at en av hennes venninner, Olaug Therese Ariansen født Stang, var oppvokst på Mariholtet og at hun hadde mye å fortelle og mange bilder fra livet der. Kunne det tenkes at redaksjonen i Nytt fra Østmarka var interessert i stoff og bilder? Jo klart vi var! Prøv å få henne til å skrive ned og finne fram gamle

bilder. Etter litt overtalelse klarte Inger å overbevise Olaug om at hennes minner hadde stor interesse også for de som lever i dag.

Hun sendte meg et meget pent håndskrevet manus og masse bilder, hvert bilde ledsaget av billedtekst, og kontakten var etablert. Like etter kom hun langveisfarende fra Vanse i Agder for å besøke Inger og delta på minnehøytideligheten 7. juni på Sarabrå-

ten. Jeg forstår på henne at mye er endret i Østmarka siden hun og familien måtte forlate Mariholtet. Og kanskje aner jeg en sårhet den dag i dag over at de måtte flytte og godta en smertelig lav sum fra Oslo kommune som erstatning for husene som ble revet. På vegne av redaksjonen og styret takker jeg Olaug og Inger for innsatsen. Første del av historien kan dere lese på de neste sidene, og resten kommer i neste nr av Nytt fra Østmarka. **HG**



Her sees fjøset, låven, kjelleren og bikubene på Mariholtet. Bildet er tatt siste våren familien Stang bodde på Mariholtet. Den lange skogkledd åsen i bakgrunnen er Lørenskog, altså på andre siden av Elvåga

Minner fra Mariholtet

Av Olaug Therese Ariansen

Mariholtet er en gammel boplass, og den var opprinnelig en husmannsplass under Ellingsrud. I 1901 kjøpte Alfred Olsen, kalt «Mariholten», parsellen med gårdsnummer 109 og bruksnummer 5. Det stod et lite hus på ca. 14 km² på tomta, som skal ha blitt bygd i 1870-80-årene. Huset hadde alltid blitt kalt «hytta», selv om det senere ble bolighuset på Mariholtet. I 1918 kjøper han også bnr. 6, som er småbruket Mariholtet, og flytter dit og driver det til 1936. Alfred Olsen selger da til min far, Ole Herman Stang.

I et dokument står det at Alfred Olsen er oppvokst og bodde det meste av sin tid på Mariholtet, men det har vært fortalt at han

var «kommen» fra Nergullsmeden. Han var født 30.06.1866 og døde 26.07.1936. Av yrke var han former, og han arbeidet på Kværner. Hustruen Sofie døde 27.07.1931.



«Mariholten» Alfred Olsen. Han hadde ni kuber på det meste.



Bryllupsbilde av Therese og Ole 1932.

De hadde to døtre, Hilde Sofie og Alma Solveig. «Mariholten» hadde også to brødre, Olav og Sigvart, og de kom begge ofte på besøk. De hadde etternavnet Bjerke. Jeg fikk aldri noen forklaring på hvorfor Alfred brukte etternavnet Olsen.

Min mor og far, Laura Therese Hyttebråten og Ole Herman Stang, var begge oppvokst på Flateby i Enebakk. I 1929 reiste Therese til Oslo for å søke arbeid. På den tiden var ledigheten stor og det var vanskelig å skaffe seg arbeid. Av en slektning som leide hytta «Pustut» av Alfred Olsen på Mariholtet, ble hun gjort kjent med at Olsen trengte hjelp. Da han ble enkemann, ble det etter hvert problemer med

å klare alt alene. Så ansatte han min mor til å hjelpe seg. Lønnen var kr. 30 per måned, samt kost og losji. Det var vanlig betaling på den tiden for en gårdsjente. Samarbeidet mellom Olsen og Therese ble veldig godt. Hun har i senere år uttalt at «Mariholten» var en staut, snill og flink kar. Han belønnet alltid en annens arbeid med ros hvis han var fornøyd. Dette var helt nytt for henne.

Therese begynte hos Olsen høsten 1931 eller på nyåret 1932. Sommeren 1932 giftet Therese og Ole seg, og i 1934 ble jeg født. Det ble trangt om plassen og tungvint med baby. Ole fikk arbeid i Bærum med husrom for hele familien, og vi flyttet dit. I januar 1936 kom Alfred Olsen på besøk til Bærum og spurte om de ville komme tilbake og overta hele Mariholtet. Avtale ble inngått og familien Stang flyttet tilbake til Mariholtet. Senere ble det et problem å få meg på skolen. Skoleveien tok ca. 1 ½ time hver vei til Østensjø skole. Det endte med at jeg først bodde fem år på barnehjem, og deretter hos familie og venner inntil jeg kunne flytte på hybel.

Gamlestua (kaféen)

Gamlestua, eller deler av den, skal visstnok være flyttet opp fra «vika». Vika er bukta før oppstigningen til det nåværende Mariholtet på den nye veien fra Ellingsrud. Når kafédriften på Mariholtet begynte, er ikke kjent, men Alfred Olsen drev kaféen før Thereses tid. Hun fortsatte driften etter at hun og Ole overtok Mariholtet. Vareutvalget var kaffe, brus, vorterøl og landsøl. Bakervarene besto av wienerbrød og smultringer. Ellers var det sigaretter og sjokolade. Varene kjørte kjøpmann Jerpseth på



Bildet er tatt på Skytten sommeren 1922. Hans Amundsen sitter til venstre med datteren på fanget. Kona (med hodetørkle) sitter bak. De tre andre personene er ukjente. Kanskje det er «Mariholten» som tar bildet? Det står seks glass på bordet, men bare fem voksne personer sees. Bildet lå blant «Mariholten»s eiendeler. Amundsen med familie flyttet til Sarabråten og bodde der i mange år. Etter annen verdenskrig flyttet de til Oppsal.

Oppsal til bua i «Sleppa». Sleppa var veikrysset mellom Sarabråten og Bremsrud, hvor veien til Mariholtet tar av. På grunn av dårlig vei derfra, måtte varene bæres til Mariholtet. Etter hvert forbedret Ole veien slik at varene kunne bli kjørt med hest. Therese har fortalt at på en god skisøndag kunne det være opptil 200 turister. På Mariholtet hadde Røde Kors stasjonert en kjelke og en veske full av førstehjelpsutstyr. Det var helst om vinteren folk skadet seg.

Therese og Ole var svært glad i Mariholtet og hadde bestemt seg for å utvikle plassen med nytt bolighus og større kafé. Men i 1948 eksproprierte Oslo kommune Mariholtet på grunn av planer om å bruke Elvåga til drikkevann. Det ble starten på en trist og tung tid. Materialene til det nye huset måtte selges med stort tap. Dessuten ble det vanskelig å finne et nytt bosted hvor det var mulighet for arbeid på stedet eller i nærheten. Familien fikk fortsette å



*En motorbåttur på Elvåga.
Båten tilhørte Alfred Olsen, «Mariholten».*

bo der for 50 kroner måneden. I 1956 kom de til at den enkleste løsningen var å flytte til leilighet, og Haraldrud ble hans arbeidsplass. Ole H. Stang døde i 1969, 65 år gammel, og Laura Therese i 1996, 96 år gammel.

Da kommunen overtok, ble alle hus unntatt Gamlestua revet, og jordene tilplantet med gran. Senere ble det bygd demning i sundet og ny vei fra Ellingsrud langs Elvåga til demningen. Områdene rundt nordre del av Elvåga ble omgjort til friområde. Dagens turistkafé er plassert temmelig nøyaktig der uthusene var før.



«Hytta» på Mariholten. Familien Stang bodde her til 1956. Therese står på trappen.

Laura Therese Stang med sin ca. ½ år gamle datter Olaug våren 1935.





Espen og Oddvar i lysløypa ved Fjellstadbakken i 1973.

Vinterstemning i den gamle lysløypa

Her er et bilde
med vinterlig stemning ...
av to små tasser
i skiløper-emning ...

Men denne tia
er borte nå ...
da Espen og Oddvar
var ganske små.

Da lyslet det glimtet
grønt og matt ...
me' parer som hadde
et fåtall me' watt

I hele dag
har det lavet ne' ...
og kvelden er kommet
med masser av sne.

Da lysløypa hadde
sin atmosfære ...
og ikke ei eneste
daglys-pære.

Da trær fikk stå
og løypa tok sving
og mennesker fortsatt
tok hensyn til ting

Allt som var liv
har sunket i mull ...
og skjeggete graner
har nå blitt troll.

Lenge før sladden
med firefelts-spor ...
som går gjennom skauen
så rett som ei snor.

Det er sikkert bra
det som er nytt ...
men ser vi på bildet
så er vi blitt snytt.

Per Kårmo

Boken om Østmarka

– noen bemerkninger

Av Lise Henriksen

Dette er ingen anmeldelse av av Sigurd Senjes bok om Østmarka (3.utgave), revidert i 2003 av historiker Finn Erhard Johannesen. Jeg syns boka på mange måter er en skatt; innbydende og innholdsrik, med både velkjent og kjærst stoff og oppdaterte kapitler om Østmarkas natur og kultur. Jeg har kun noen bemerkninger til enkelte feil og mangler, og til noe av stoffet som jeg synes kunne ha vært behandlet grundigere.

På kartet på s. 160 er de to naturreservatene inntegnet, men den store utvidelsen av Østmarka naturreservat på rundt 6000 dekar er beklageligvis utelatt. Denne siste fredningen ble fattet ved kgl. res. den 13.12. 2002. Østgrensen går nå så langt øst som til Nordbysjøen, og følger dråget/skiløypa over Dropla til S. Merratjern og herfra til Øvre (Søndre) Bjørtjern.

En fylldigere beskrivelse av naturreservatet hadde også gjort seg; av landskapet og den spesielle topografien, vegetasjon og planteliv, slik at opplevelsesrikdommen så-

vel som verneverdiene belyses bedre. En del feltundersøkelser har for eksempel vært gjort i gammelskogen, av blant annet moser og kjuker, og enkelte funn er meget sjeldne.

Jeg savner også bedre mer oppdatert informasjon om Østmarkas dyre- og fugleliv. På s. 26 gjengis observerte fuglearter i Østmarka i 1970-75. Det er snart 30 år siden, så lista kan vel sies å ha gått ut på dato! Smålom og trane er blant artene som ikke er nevnt, heller ikke laksand, som er blitt så tallrik i Østmarka. Mens den store fiskeørnbestanden på 1970-tallet fikk et drastisk og uforklarlig tilbakeslag. Observasjoner av streifende ulv, og ulvesonene, hvor også Østmarka inngår, burde i det minste ha vært nevnt. Den raske veksten og utbredelsen av beveren, visstnok finnes det over 60 beverkolonier, er spesiell for Østmarka og fortjener omtale. Det samme med gaupa; bestanden er nok er både større, og har hatt fast tilhold i atskillig lengre tid enn det som oppgis i boka.



Under kapitlet om Rausjømarka så hadde det nyrestaurerte branntårnet på Kjerringhøgda fortjent noen linjer, som det eneste gjenværende brannvaktårn i Østmarka. Men artig er det jo at forfatteren lar tårnets kjempemessige utsikt innlede bokaen.

Bjørn Eithuns hovedoppgave fra 1969 er fremdeles hovedkilden til stedsnavn i Østmarka. Så her kunne vår historiker ha gått opp en ny runde eller to! Tolkning av stedsnavn innebærer alltid en viss usikkerhet, hvor grundig lokalkunnskap er uvurderlig. Ta for eksempel Makrellknatten! Over denne øde knatten øst for Liseterkollen har det aldri har gått noen eiendomsgrænse, slås det fast i boka. Men på 1700-tallet ser det faktisk ut til at den gamle allmenningsgrensen mellom Enebakk/Rausjø og Losby ble trukket opp over «Markskilleknatten», trolig på grunn av ombytting av to vann. Jeg har for øvrig tenkt å skrive mer om både Makrellknatten og andre stedsnavn i Østmarka etter hvert.

På den ellers fine kartskissen på s. 68 er plassene Fagerholt (nr. 22) og Lutvangen (nr. 23) avmerket for langt vest, de lå henholdsvis rett nord og sør for Lutvann. Langt verre har karttegneren bommet på setrene i Østmarka (s. 38), idet syv av i alt 47 setrer er avmerket på feil sted: Byseter (nr. 2), øst for Nordbysjøen, er plassert for langt sør. Bårli seter (nr. 22) er avmerket der hvor Feiringseter lå, mens Feiringseter er havnet for langt vest. Bårli seter lå for øvrig på sørøstsiden av Røyrvann. Nedseter (nr. 35) lå ved Lamannspullen, men har havnet ved Skålsjøen. Torshougseter (nr. 42) er plassert for langt nord, den lå mellom S. og M. Kytetjern. Gamle Grinderseter og Nesseter (nr. 17 og nr. 5) er avmerket for langt nord,

de lå i området nord og øst for Aurtjern. Bergert Teigen (nr. 47) har kun vært en skogteig under Berger gård i Enebakk, og altså ingen seter. Om Saltvedth Hellenen i Børtervann har vært noen seter i vanlig forstand, er uvisst.

Grovt anslått har det nok eksistert rundt 20 setrer til i Østmarka, mange av dem på Enebakk-kanten. Nordbysetra burde vært nevnt, den lå på sørøstsiden av Rausjø, og har gitt navn til Nordbyåsen. På Oslo-siden (tidligere Aker) var det bemerkelsesverdig lite setring, dog savner jeg Lutvangen, Hellekindset (ved Hanoa) og Oppsalvangen.

Bokaen har mange vakre bilder, men noen av dem syns jeg kunne vært valgt med større omhu, for å framheve stedenes karakteristiske preg. Det gjelder særlig vannene Skålsjøen (s. 32), Rausjø (s. 134), og Sør-Elvåga (s. 77). Plassen Bøvelstad (s. 148) og kuseboligen på Sarabråten (s. 109) kommer heller ikke til sin rett. Og har den vedfyrte fløterbåten «Lerka» (s.144) virkelig vært drasset inn til uveisomme Forfoten i 1929, eller er det ikke Børtervann vi ser på bildet?

En ting som sterkt savnes er opphav/fotograf til de mange gamle sorthvittbildene i boka, også som historisk dokumentasjon. Beklageligvis er dette konsekvent sløffet. Og listen over fotografenes navn foran i boka burde selvsagt ha vært komplett. Undertegnede var selv så uheldig å bli uteglem!

Boka om Østmarka har uansett den fordel at jo mer man tilegner seg av dette mangslungne stoffet, desto større blir appetitten, på både på opplevelser og kunnskaper. Og kildematerialet flyter fortsatt rikelig for den som leter.

Fullmåneåpent

på Sandbakken og Vangen

Ved fullmåne i januar og februar vil det på Sandbakken være nattåpent til glede for de som prøver skiene i måneskinnet. Fredags- og lørdagskveldene 21. og 22. januar og 25. og 26. februar holder markastua åpent til klokka ett om natta.

– Foruten vaffer og boller vil menyen disse kveldene utvides med suppe for sultne og frosne kropper som kommer innom oss, lover vertskapet Irene Asphaug og Even Saugstad. De håper mange finner veien ut i den trolske fullmånenatta

Også Vangen skistue litt lenger sør i Østmarka har fullmåneåpent lørdag 22. januar. Da er bål og grill tent på tunet og de yngste og eldste kan få standsmessig hesteskys fra Bysetermåsan kl. 17.45.

Fine startpunkter for kveldsturer sør- over i Østmarka er Grønmo, Krokhol og Bysetermåsan. For den som virkelig vil nyte måneskinnet og det forhåpentligvis gnistrende skiføret, kan Losby og Ellingsrud være fine steder å starte.

HG

Manndomsprøven langs Flykningruta kommer i neste nummer!

Slå ring om Østmarka!

Du som vil støtte Østmarkas Venner, bli medlem! Skriv navn og adresse her, klipp ut denne annonsen og send den til: Østmarkas Venner, Boks 129 Tveita, 0617 Oslo

Navn:

Telefon:

Adresse:

Postnummer:

Kontingenten er kr. 100 per år. Borettslag, bedrifter og organisasjoner kr. 200 per år.
Blankett vil bli tilsendt etter innmelding.

Besøk våre nye hjemmesider: www.ostmarkasvenner.no



Vi ønsker alle venner av Østmarka God Jul & Godt Nytt År!

Returadresse: Østmarkas Venner, Postboks 129 Tveita 0617 Oslo

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE

P.P.



DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE

Kai Ekanger **tildelt** Kongens fortjenestemedalje **i gull!**



Familien Ekanger: Ivar, Kai, Kari og Svein smilte over den flotte utmerkelsen.

VÅRT æresmedlem Kai Ekanger ble tildelt Kongens fortjenestemedalje i gull under en tilstelning på Østmarkseteren den 7. september 2004.

Bakgrunnen for utnevnelsen er Kai's store samfunnsgagnlige virke innenfor offentlig og politisk virksomheter. Han har gjort en enestående innsats i en rekke frivillige organisasjoner – særlig i Østmarkas Venner som mangeårig leder og ansvarlig for minnestunden på Sarabråten gjennom 37 år. Han har vært formann i Bøler Vel og Fellesråd i 17 år, skrevet bøker om Bøler og utfører et omfattende arbeid overfor barn

og unge med å formidle krigens historie om nazismens brutale sannhet.

Kai er den beste representanten en kan tenke seg, og som klarer å kombinere frivillighetsarbeid og arbeid gjennom samfunnsinstitusjonene på en åpen, ærlig og alltid smilende måte.

Østmarkas Venner har allerede sluttet seg til gratulantene og vi er veldig glad for at vår mann fortsatt er med i aktivt arbeid i foreningen. Vi gratulerer igjen og ønsker lykke til med forberedelsene til hans 38. arrangement på Sarabråten i juni 2005.

SS